

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Holmestrand off. lærerskole.

Aarsberetning

for

1903—1904

ved

Dr. Georg Fasting,

skolens rektor.

Holmestrand.

Λ. Schrøders bog- & akcidenstrykkeri.

1904.

Holmestrand off. lærerskole.

Aarsberetning

for

1903—1904

ved

Dr. Georg Fasting,
skolens rektor.

Holmestrand.

A. Schrøders bog- & akcidenstrykkeri.
1904.

Indhold.

I.	Lærerpersonalet	5
II.	Eleverne	7
III.	Fagfordelingen	8
IV.	Timefordelingen	9
V.	Undervisningen	9
VI.	Prøverne	21
VII.	Skolens bibliotek og samlinger	23
VIII.	Almindelige bemærkninger	27
IX.	Skolens regnskab	29

I. LÆRERPERSONALET.

Georg Fasting, cand. theol., dr. philos. Født 1837. 1864—68 lærer ved Aars og Voss skole, 1868—69 vikarierende lærer ved søkadetinstitutet, 1869—73 lærer ved Den Tankske skole i Bergen, 1873—90 bestyrer af Sarpsborgs middelskole, 1891—92 overlærer ved Dragefjeldets folkeskole i Bergen, siden 1892 lærerskolens bestyrer, siden 1902 rektor.

Johan Dyring, cand. real. Født 1849. 1874—75 lærer ved Porsgrunds borgerskole, 1875—77 andenlærer ved lærerskolen, siden 1877 overlærer ved samme.

Otto Coucheron, cand. theol. Født 1865. 1889—90 vikarierende lærer ved flere skoler i Kristiania, 1890—95 tredjelærer ved Hønefos middelskole, siden 1895 lærer af 2. lønningsgruppe ved lærerskolen, siden 1902 adjunkt.

Mathilde Eriksen, cand. philos. Født 1858, siden 1891 lærer af 3. lønningsgruppe ved lærerskolen.

Wexel Wexelsen, cand. mag. Født 1862. 1883 vikar ved Ringerikes middelskole. Lærer ved Gundersens skole i Kristiania i $2\frac{1}{2}$ aar. 1895—96 vikar ved Nordstrands middelskole. Fra høsten til julen 1896 vikar ved lærerskolen, 1897—1902 lærer ved skolens forberedelsesklasse, siden 1902 adjunkt.

Margrethe Johanne Spole, lærerindeeksamen af høiere grad. Født 1856. Lærerinde ved Molde pigeskole 1880—89, ved Molde middelskole 1889—90, ved

Molde folkeskole 1890—93, siden 1893 lærerinde og inspektrise ved Holmestrand's folkeskole.

Johannes Pedersen, seminarist. Født 1839. 1858—74 kirkesanger i Brøttums anneks til Ringsaker og enelærer ved sognets høiere almueskole. 1874—80 lærer ved Nydalens brugsskole i Aker, siden 1880 kirkesanger og lærer i Sande.

Skolens læge:

Hans Blich Holst, cand. med., kaptein i armens sanitet. Født 1862.

Skolens vagtmester:

Carl Sørum, sergeant. Født 1865.

II. ELEVERNE.

Elevernes antal.

	Ved skoleaarets begyndelse.			Ved skoleaarets slutning.		
	Mænd.	Kvinder.	Tilsam.	Mænd.	Kvinder.	Tilsam.
1. kl.	3	13	16	3	13	16
2. kl.	7	5	12	7	5	12
3. kl. *)	12	16	28	12	16	28
	22	34	56	22	34	56

Elevernes gennemsnitsalder ved skoleaarets begyndelse.

1. kl.	18 ⁹ / ₁₂ aar
2. kl.	20 ⁸ / ₁₂ »
3. kl.	21 ² / ₁₂ »

Af eleverne var:

fra by	20
» landet	36
» andre stifter	8
børn af gaardbrugere	19
» » husmænd og dagarbeidere	1
» » folkeskolelærere	13
» » andre samfundsklasser	23

Stipendium har været uddelt til 1 elev med kr. 150, 2 elever med kr. 120, 10 elever med kr. 100, 1 elev med kr. 80, 3 elever med kr. 60 og 5 elever med kr. 50; samtlige stipendierede elever var af 3. kl.

De omtrentlige udgifter til ophold pr. elev kan anslaaes til kr. 700. Udgifterne til hus og kost alene udgjorde ifølge seneste opgave fra eleverne gennemsnitlig kr. 38 mndl. og skifted mellem kr. 50 og kr. 30.

*) Eller 2. kl. efter den ældre ordning.

III. FAGFORDELINGEN.

F a s t i n g :

Pædagogik i 2. 3. kl.	2 t.
Norsk i 1. 3. kl.	12 t.
Undervisningsøvelse i 3. kl.	3 t.
Undervisningslære i 3. kl.	1 t.
	<hr/>
	18 timer.

D y r i n g :

Naturkundskab i 1. 2. 3. kl.	11 t.
Regning og rumlære i 2. 3. kl.	8 t.
Undervisningsøvelse i 3. kl.	6 t.
	<hr/>
	25 timer.

C o u c h e r o n :

Kristendomskundskab i 1. 2. 3. kl.	13 t.
Sang i 1. 2. 3. kl.	5 t.
Gymnastik i 1. 2. 3. kl.	7 t.
Undervisningsøvelser i 3. kl.	3 t.
	<hr/>
	28 timer.

W e x e l s e n :

Norsk (landsmaal) i 3. kl.	1 t.
Norsk i 2. kl.	8 t.
Norsk i 3. kl. (oldnorsk)	1 t.
Historie i 1. 2. 3. kl.	8 t.
Geografi i 1. 2. 3. kl.	6 t.
	<hr/>
	24 timer.

M. E r i k s e n :

Regning i 1. kl.	4 t.
Frihaandstegning i 1. 2. 3. kl.	5 t.
Skrivning i 1. 2. kl.	2 t.
Haandarbeide i 1. 2. 3. kl.	6 t.
Gymnastik i 1. 2. 3. kl.	7 t.
	<hr/>
	24 timer.

J. S p o l e r t :

Undervisningsøvelse i 3. kl.	6 t.
-----------------------------------	------

Timeundervisning.

Brække*): .

Haandarbeide i 1. 2. 3. kl. 4 t.

Johs. Pedersen:

Spil i 1. 2. 3. kl. 9 t.

————— 13 timer.

IV. TIMEFORDELINGEN M. M.

Timefordelingen har været den i reglementet bestemte.

Antallet af elever som har været undervist i salmodikonspil, har været. 15

do. do. do. i orgelspil 20

do. do. do. i fiolinspil 22

Oldnorsk har været læst af nogle faa en del af aaret.

Ingen aflagde prøve.

V. UNDERVISNINGEN.

Kristendomskundskab.

1. klasse.

Bibelkundskab. Gjennemgaaet Klaveness's bibelhistorie til «Kirkens grundlæggelse». Til nærmere udfyldning er af det gamle testaments historiske bøger læst det udvalg hvortil der henvises i bibelhistorien, samt desuden nogle andre afsnit.

Nøiagtig gennemgaaet er følgende salmer: 1, 8, 23, 32, 121, 130, 137.

Af Lukasevangeliet er med støtte i Platous kommentar læst ud kap. 16.

2. klasse.

Bibelkundskab. Lukasevangeliet er

*) Ansat som midlertidig lærer i haandarbeide.

læst ud (fra 9,51). Af bibelhistorien er læst fra kirkens grundlæggelse, med stadig henvisning til Apostelhistorien, hvoraf de vigtigste afsnit er gennemgaaet.

Desuden om profetien og profetskrifter, nøiere gennemgaaelse af messianske forjættelser, salme 2 og 110 samt Jes. 5. 6. 7. 11. 53. — Af Johannesevangeliet: 1,1—18; 3,1—21; 4,1—42; 13,1—20; 15,1—17.

Repetition.

Kirkehistorie paa grundlag af dr. Bangs lærebog for folkeskolen. Henvisninger til Hagenbachs kirkehistorie, samt til dr. Bangs bøger om den norske kirkes historie.

3. klasse.

Bibelkundskab: Romerbrevet. Udvalgte afsnit af andre breve. Tros- og sedelære paa grundlag af Klaveness's katekismeforklaring. Repetition.

Eleverne har været øvet i at tale i sammenhængende foredrag.

Norsk.

1. klasse.

Læseøvelser.

Literatur: Det meste af Hægstad og Skards læseverk indtil Oehlschläger. Ved gjengivelse af det lærte har det maal været benyttet hvori stykket har været affattet.

Grammatik: Hofgaards og Hægstads lærebøger. Analyse.

Stile: 1—15) gjengivelser af literaturstykker, eller af mundtlige meddelelser, i begge maal, dels som hjemmedels som skolearbeide. 16) Et besøg hos en slegtning. 17) Hjemme om vinterkvelden. 18) En fest. 19) I «optagelsen». 20) I søndags. 21) Juleferien. 22) Isen, den nytte og fornøielse vi har af den. 23) En mislykket tur. 24) En auktion. 25) Holmestrand lærerskole. 26) Om paaskeferien (brev). 27) Meddelelse om et indtruffet syg-

domstilsfælde (brev). 28) Til en ven i anledning af examen (brev). 29) Hvad jeg vil gjøre i ferien (aarsprøven). Af de egentlige stile (16—28) har kun en enkelt været skrevet paa landsmaal.

Tønnesens «Lærebog i norsk stil» I har været benyttet.

2. klasse.

Læseøvelser.

Literatur: Af Hægstad og Skards læseverk læst stykker af Lie, Tvedt og Sivle. Følgende hele verker: Den fremsynte, Kongsemnerne, Storegut, Gunlaug Ormstungas saga, Erasmus Montanus, En fallit. Desuden et udvalg folkeviser og digte af Jørgen Moe samt flere af Asbjørnsens eventyr.

Literaturhistorie: Ibsen, Holberg, Vinje, Lie, Moe, Aæbjørnsen.

Grammatik som ovf.:

Stile: 1) Livet i en storby, fordele og mangler. 2) Hausten og haustarbeide. 3) Det haustar. 4) Haustarbeide. 5) Om idræt og dens betydning. 6) Hvad er det som binder os til fædrelandet? 7) Vinterliv i Norge. 8) Arbeidet og dets velsignelse. 9) Sjøen er storgjæv og stortøk. 10) Drukkenskap og bote-midler derimod. 11) Eit norskt vatsdrag. 12) Fyre jol (eller: Eit brudlaup). 13) Er Norge et fattigt land? 14) Ei uversnatt (eller: Eit minne fraa barnedagarne). 15) Korleis hev det siste hundradaaret sine oppfinningar letta samkvæmet millom folki? 16) Sommerliv i Norge. 17) Krigens og dens følger (aarsprøven). 18) Montanus i Erasmus Montanus. 19) Haakon. 20) Skule. 21) Nikolas i Kongsemnerne. 22) Gunlaug Ormstunga. 23) Helga. 24) Rann Anundsen i Gunlaug Ormstungas saga. 25) Tjelde. 26) Valborg. 27) Sannas i En fallit. 28) Høgfjeldsliv i Noreg (aarsprøven).

3. klasse.

Læseøvelser med læseregler.

Literatur: Foruden en række mindre digte fra forskellige literaturperioder, Den politiske kandestøber, Jøden, Arnljot Gelline (i uddrag), En fallit, Familien paa Gilje, Samfundets støtter, Gift (i uddrag). De større verker har været gennemgaaet paa den maade, at eleverne har læst dem afsnitsvis hjemme, hvorefter de forskellige afsnit har været gjengivet og drøftet paa skolen.

Literaturhistorie paa grundlag af Rolfsens læsebog.

Grammatik som ovf.

Stile: 1—5) Gjengivelse af literaturstykker. 6) Da jeg gik til presten. 7) Hvorhen jeg helst vilde reise og hvorfor. 8) Hvad jeg helst vilde bli. 9) Aarstiderne. 10) Om selskabelighed. 11) Vort lands ungdomslag og deres betydning. 12) Hvilke fordringer stiller du til den som skal være din ven? 13) De vigtigste maskiner og deres betydning (skolestil). 14) Giv mig ikke armod eller rigdom. 15) Uddel til mig mit beskikkede brød. 16) At benytte tiden ret. 17) Hvilken historisk person jeg synes bedst om og hvorfor. 18) Den legemlige opdragelses maal og midler (skolestil). 19) Sangens betydning (skolestil). 20) Søndagen og dens rette brug (skolestil).

Tønnesens lærebog i norsk stil II har været benyttet.

*

*

Særundervisning i landsmaal eller bogmaal i 2. kl. blev ikke givet. Med henvisning til lov og reglement samt kirkedepartementets skrivelse af 25. marts 1903 opfordredes eleverne af 1. kl. 9. juni s. a. til skriftlig at erklære om de i 2. kl., forsaavidt de opflyttedes i denne, ønskede at modta særundervisning i landsmaal eller bogmaa, derved at klassen deltes i en af timerne og hvilket maal de i saa fald valgte. Samtlige erklærte ikke at ville modta særundervisning.

Historie.

1. klasse.

Ræders historiske lærebog til Danmark—Norge 1523—1660. Opgaver: 1) Filip 2. 2) Cæsar. 3) Den anden puniske krig og dens betydning.

2. klasse.

Lærebogen til Nordens historie under den franske revolution. Opgaver: 1) Gustav Adolf. 2) Nationalkonventet. 3) Magnus den gode.

3. klasse.

Fra Ludvig 15de lærebogen ud. Opgaver: 1) Olav Kyrre. 2) Sokrates. 3) Hundredaarskrigene. 4) Nationalkonventet. 5) Cromwell.

Geografi.

1. klasse.

Haffners lærebog: De fremmede verdensdele og Europa undtagen Norge. Opgaver: 1) Asiens fjeldsystem. 2) Englands naturforhold og næringsveie. 3) Frankrigs næringsveie.

2. klasse.

Norge og den fysisk-matematiske geografi. Opgaver: 1) Jordbrug i Norge. 2) Vort solsystem. 3) Østerdalen.

3. klasse.

Norge og den fysisk-matematiske geografi. Opgaver: 1) Sahara og Sudan. 2) Belgien. 3) Ruslands naturforhold og næringsveie. 4) Grækenland.

Naturkundskab.

1. klasse. a) Menneskets legeme med de vigtigste træk af sundhedslæren — efter Sørensens naturhistorie, som dog er noget suppleret. b) Dyreriget efter samme lærebog, for de vigtigere dyrs vedkommende noget suppleret, idet visse typiske arter er noget fyldigere beskrevet. c) Planternes ydre former efter samme lærebog — med

støtte af levende planter, medbragt af eleverne eller indsamlet paa ekskursioner. d) De 50 første sider af Henrichsens fysik med de fornødne forsøg. — Anlæg af herbiner. — Opgaver: 1) Om de sterke drikke. 2) Hønsefluglene. 3) Om bendelormene.

2. klasse. a) Planternes indre bygning; de vigtigste og lettest kjendelige plantefamilier — hovedsagelig efter Sørensens bog. b) kemi efter Dyrings lærebog p. 1—82; forsøgene i regelen udført. c) Resten af Henrichsens fysik, noget udvidet for elektricitetens vedkommende. d) Mineralogi og geologi efter Dyrings lærebog. Ekskursioner. Opgaver: 1 a) Pattedyrenes fodformer. b) Fordøielsesvædskerne. 2 a) Menneskets hud. b) Blodømløbet hos fiskene. c) Tegn de vigtigste blomsterstande. 3) Om termometret.

3. klasse. I det hele taget som i 2. kl. Opgaver: 1) Om forbrændingen og dens vigtigste produkter. 2) Om magnetisme. 3) Egenvegten og dens bestemmelser. 4) Om planternes blomster. Desuden gennemgaaelse af endel opgaver.

Regning og rumlære.

1. klasse.

I talregning er øvet de 4 regningsarter i ubenævnte og benævnte hele tal, samt decimale og brudne tal. Hovedregning. Det metriske system, flade- og rumenhederne. Reduktion til enheden i enkle og sammensatte opgaver. Procentregning. Forhold og proportioner. Nogle lette regnskabsopgjør. Konstruktion og beregning af linjer, vinkler og flader i overensstemmelse med reglementet. Dyrings rumlære benyttet. For at sikre en klar opfatning af det gennemgaaede stof er ved konstruktioner saavidt mulig anvendt bevis. Opgaver til hjemmeregning er givet hver uge.

2. klasse.

Efter en kort repetition af vigtigere dele af det i 1. kl. gennemgaaede er efterhaanden behandlet: a) Bogstavregning og førstegradsligninger med én og flere ubekjendte. b) Handelsregning, hvoraf de vigtigste dele efterhaanden er gennemgaaet saavel praktisk som med anvendelse af ligninger. Som hjælpemiddel er benyttet Bonnevies aritmetik og O. Johannesens regnebog. — I rumlære er gennemgaaet resten af det i reglementet opførte stof. Rigtigheden af de udførte operationer er gjort indlysende ved ydre anskuelse eller ved lette slutninger, til dels ved reglerne om proportionalitet. — Hver uge øvelsesopgaver til hjemmeregning.

3. klasse.

Endel af tiden er her benyttet til bogførsel, kvadratiske ligninger og projektioner. Forøvrigt er gennem hele skoleaaret gennemgaaet af læreren — eller udført af eleverne som øvelse — en række mere sammensatte opgaver, originale eller hentede fra Deinbolls og Jensens opgavesamlinger, hvorhos saadanne hver uge er givet til hjemmeregning.

Skrivning.

1. klasse.

Skrifttrækkene indøvet tilligemed sammenskrift efter Trosdals forskrifter h. 1. og 2. skraaskrift. I sidste halvår tillige haandskriftsøvelser efter diktat, samt øvelse i skrivning paa vægtavle.

2. klasse

har øvet skjønskrift efter Trosdals 3. og 5. hefte, skrivning paa vægtavle samt haandskriftsøvelser efter diktat.

Frihaandstegning.

1. klasse.

Retlinjede ornamenter med grundform: kvadrat, 3-

kant, 6-kant, 8-kant efter fortegning paa vægtavlen. Blyantsskravering, tildels farvet. Cirkler, spiral, sneglelinje.

Ornamenter efter H. Petersens tegneapparat, gruppe II foruden en del af Sjøstrøms plancher, serie II. Farvelægning. Tilsidst tegnedes H. P. nr. 13 uden korrektur.

2. klasse.

Fladeornamenter efter H. Petersens gruppe III samt nogle af Sjøstrøms plancher.

Da mandlige og kvindelige elever undervistes samtidig, deltog ogsaa de kvindelige elever i projektionstegning. Denne afsluttedes med tegning af gymnastiksalen. Senere tegnede de mandlige elever arbejdstegning, de kvindelige elever fortsat plantegning. Tilsidst tegnedes perspektiv efter klodser og traadlegemer.

3. klasse.

Perspektivtegning efter klodser og brugsgjenstande.

I alle klasser er jevnlig øvet kridttegning.

Musik.

1. klasse.

Træffeøvelser og andre øvelser. Sang fra bladet til og med 2 kryds og be. Indøvelse af korrekt ansætning, betoning og tekstudtale. En- og flerstemmig sang. Øvelser i at slaa takt og angi tone.

Af musikteorien er gjenneingaaet til og med intervallæren samt paabegyndt akkordlæren.

2. klasse.

Stemme- og træffeøvelser. Sang fra bladet. En- og flerstemmig sang. Øvelse i at slaa takt og angi tone.

Af musikteorien er hele pensumet gennemgaaet. Koralanalyse.

3. klasse.

Musikteorien repeteret. Koralanalyse.

Alle aktivt deltagende elever har hver havt 2 sange

at indøve med hele klassen. Der er git anvisning paa og øvelse i at lede undervisning i sang.

Korsang 1 time ugentlig til ud februar — ca. 20 sange er indøvet.

Salmodikon: 1. kl. nogle skalaer, treklange og ca. 20 koraler. 2. og 3. kl. spilt 20—30 sange og rep. ca. 30 koraler.

Orgel: 1. kl. P. Lindemans orgelskole 1. hefte og enkelte koraler; enkelte ogsaa nogle lette prælude. 2. og 3. klasse spilt og rep. 20—40 koraler; nogle elever spilt mesteparten af koralbogen og endel lettere og vanskeligere prælude (P. Lindemans, Reissigers, Thomsens). Øvelse i indledninger og afslutninger, lette overgange. Kun manualspil.

Fiolin: 1. kl. gehørspil til øvelse i tonetræfning, nogle nr. af G. Langes etuder 1. hefte. 2. og 3. kl. koraler, sange, lettere solostykker, flerstemmigt samspil, tildels med piano. 1—3. stilling. 1 elev noget sværere stykker, 1 elev spillede baade orgel og fiolin.

Elevernes standpunkt i spil indenfor hver klasse har som sedvanlig været meget forskjelligt. Enkelte elever kommer ind paa lærerskolen med nogen færdighed i fiolin, piano- eller orgelspil, andre maa begynde rent forfra.

Interessen særlig for fioliner synes at være i tiltagende, men dels har de spillendes antal nødvendiggjort for mange paa partiet, dels vil der — efter hvad eleverne siger — gjerne bli for liden tid til selvøvelse.

Gymnastik.

Mandlig. I 1. kl. er i personlig færdighed indøvet Bentzen I—XII; kommandoøvelse I—IV.

2. kl. Personlig færdighed: Bentzen XII—XVII, instruktion: V—IX, repetition af I—IV. Seebergs instruktion.

3. kl. Personlig færdighed: Bentzen XII—XVIII instruksion VIII—XII samt Liedbeck serie B og C — repetition.

Gjennemsnitlig er (i 1. og 2. kl.) hver anden uge 1 time anvendt til teori og gennemgaaelse af tabeller. I høst- og vaarmaanøderne er øvelserne tildels drevet ude i det fri. Svømme- og skydeøvelser, boldslagning, skiture.

Kvindelig. 1. kl. har i personlig færdighed øvet alle bevægelser i Bentzens tabeller I—V samt adskillige af Liedbecks dagøfningar. Nogle lettere instruktionsøvelser.

2. kl. har gennemgaaet og kommanderet Bentzens tab. I—V samt Liedbeck 7de dagøfn. af serie D og har i personlig færdighed øvet Bentzens tab. I—VI samt Liedbeck serie D 7—13 dagøfn.

1. og 2. kl. har gymnastiseret samtidig 1 time ugentlig; oftest har da elever af 2 klasse kommanderet. I fællestimerne er tillige øvet gymnastik efter Liedbecks serie B og C.

3. kl. har gennemgaaet, skrevet og kommanderet Bentzen tab. III—V, Minnesboken tab. 5 b—7 b samt tab. 8. Minnesbokens § X og § XIII er gennemgaaet, desuden Liedbeck serie B.

Haandarbeide.

Mandligt. 1. kl. de 4 første trin af Kjenneruds modelrække.

2. kl. de fleste af hovedarbeiderne i 6—7—8 trin.

3. kl. hovedarbeiderne i 9. og 10. trin.

Arbeidsstillinger og arbeidsmaader samt verktøiets behandling og brug er forklaret og indøvet paa de forskjellige trin.

Kvindelig. Gjennem klasseundervisning er søgt opøvet elevernes evne til selvhjælp, ligesom specielt hensyn er taget til undervisningens maal: læreruddannelse.

1. klasse

har udført følgende strikkearbejder: Tavletørrer med knudekant; nøstepose med kjædekant og strikket hempe; pulsvante, rundstrikket med indøvelse af vrangstrikning, skjødning af garn; desuden 1 vot. Af syarbejder er udført: Brikke, sypose, forøvelser til 4. og 5. classes arbejder; et par benklæder klippet og halvsyet. — Plan for 1—5 classes arbejder er skrevet, og de herhen hørende mønstre tegnet.

2. klasse

har strikket vot og strømpe, fuldført de paabegyndte benklæder, klippet og delvis syet eller traaklet en skjorte, samt øvet stopning.

3. klasse.

Paa hvidt tøj er øvet hulfald, knaphul, isyning af hemper og hegter, tilsidst udført et monogram. Øvelser i stopning. 7de classes linsømsarbejde er klippet og syet.

Pædagogik.

Ved gennemgaaelse af pædagogikens historie har «Skolens historie», af M. Skard, været benyttet, men med betydelig baade forkortelse og udvidelse. I 2. kl. er den største del af stoffet gennemgaaet uden at være repeteret. I 3. kl. er forrige aarhundredes pædagogik gennemgaaet og det hele repeteret.

Opdragelses- og undervisningslære, derunder en kortfattet sjælelære, er fremstillet for eleverne i en række korte paragrafer (trykt som manuskript), som derefter er nøiere udviklet gennem lærerens foredrag.

Øvelse i praktisk lærergjerning.

Paa grund af særegne omstændigheder har undervisningsøvelserne en større del af skoleaaret maattet drives indenfor skolen selv, idet klassens egne elever udgjorde

øvelsesapparatet. I den øvrige del af skoleaaret har øvelserne været drevet som før paa den herværende folkeskole, idet folkeskolens bestyrer, hr. Jacobsen, har ordnet øvelserne og forelagt opgaver, som derpaa har været gennemgaaet af øvelseslærerne (se fagfordelingen), udført under deres ledelse og derefter bedømt af dem. Da folkeskolen holder examen i begyndelsen af april, og øvelserne af den grund maatte afbrydes for længere tid, trængte man øvelserne sammen og lod dem, med overstyrets samtykke, til vederlag ophøre tidligere.

Havedyrkning og Skogplantning.

I havedyrkning, som har omfattet veiledning i at anlægge og drive en mindre have, ledsaget af den fornødne teoretiske undervisning, har — foruden afgangsklassens elever — de fleste af 2. kl.s og endel af 1. kl.s elever deltaget.

Skogplantning fandt sted saa vel i 1903 som i 1904 paa skolens egen tomt, hvor der fremdeles er anledning til at plante. I 1903 udplantedes 600 gran hvoraf dog mange døde, da planterne ved modtagelsen — fra Korsør — var daarlige. Iaar, da planterne indkøbtes fra statens planteskole paa Horten, stod de udplantede 700 grantrær til en begyndelse godt, men led senere under den sterke tørke. I plantningen deltog alle lærerskolens elever. Skogplantningens nationaløkonomiske og opdragende betydning blev fremholdt.

Elevernes daglige arbejdstid udenfor skoletiden. For afgangsklassens vedkommende var denne som sedvanlig meget lang. Eleverne var meget anstrengte da de fremstilled sig til prøven. Eleverne i 1. og 2. klasse har leveret en opgave over hvad hver af dem har havt af arbejde udenfor skoletiden i løbet af 2 uger, fordelt paa

de forskjellige fag. Hovedresultatet var for 1. klasse følgende: Gjennemsnitlig tid 3 t. 46 m., korteste tid 2 t. 49 m., længste tid 5 t. 15 m., enkelt dag 7 t. 45 m. For 2. klasse: Gjennemsnitlig tid 4 t. 32 m., korteste tid 4 t. 6 m., længste tid 4 t. 54 m., enkelt dag 9 t. I den tid klassen forberedte sig til afgangsprøven, arbeided den endnu strengere.

Det bekræfter sig altsaa (se forrige aarsberetning) at ogsaa undervisningen efter den nye ordning medfører et unaturligt arbeide for eleverne, som kun kan have skadelige følger i mange retninger. Eleverne er ikke heller altid saa sterke som man havde ret til at forudsætte. Neppe er de begyndt paa skolen før man hører om onder som lægeattesterne tier om. Med føie har det været bemærket at sidste spørsmål i den nu paabudte lægeerklæring: «anser De ham (hende) idetheletaget for at være i besiddelse af en for lærervirksomhed tilstrækkelig sterk legemlig udvikling og helbred», heller maatte have lydt saaledes: «anser De ham (hende) for sterk nok til, uden mén for livet, at gaa igjennem en lærerskole.» Det er det sidste det nærmest gjælder om ved optagelsen, men det kan ikke besvares bekræftende med samme lethed som det første.

Særskilt undervisning har været givet enkelte elever dels i de matematiske fag, dels i norsk stil.

VI. PRØVERNE.

Den 25. august og følgende afholdtes optagelsesprøve. Følgende skriftlige opgaver forelagdes:

Norsk: a) Hvad jeg har oplevet siden ifjor paa

disse tider. b) En diktat. Samtlige aspiranter benyttede bogmaalet baade i stilen og diktaten.

Regning og rumlære:

1. a. Hvormange l. udgjør følgende vandmængde tilsammen: 4 hl. 8 dl. 4 ml. + 24 l. 8 cl. + 236 ml. + 2,3 dl. + 0,05 hl.
- b. Hvormange bøtter, hver paa 28 dm³. 690 cm³. udgjør denne vandmængde.
2. a. Hvormeget udgjør $\frac{2}{3}$ af $4\frac{1}{5}$ og $\frac{7}{8}$ af $\frac{4}{5}$.
- b. Hvormeget udgjør begge resultater tilsammen.
3. Naar 4 mand i 6 dage a 10 timer kan gjøre et arbejde færdigt, hvormange timer om dagen maa da 6 mand arbejde for i 16 dage at gjøre et 3 gange saa stort arbejde færdigt.

4. Hvormeget beløber følgende regning sig til:

18	kg. smør	a	kr.	1,60
5,2	» ost	a	»	0,60
68	» kjød	a	»	0,72
32,5	» flesk	a	»	1,20
				4,12

Ialt kr.

5. I et værelse der er 7 m. langt, 5 m. bredt og 4 m. høit, skal væggene males. Hvad koster dette, naar maleren tager 80 øre for hver m², og der ikke gjøres afslag for døre og vinduer.

Til prøven havde meldt sig 20 aspiranter, 4 mænd og 16 kvinder. Af disse havde 2 meldt sig til 2. klasse. 3 bestod ikke prøven. Laveste karaktersum hvormed optagelse i 1. klasse fandt sted, var 14.

To aspiranter til den høiere lærerprøve kontinuerte i september. Den ene bestod ikke, og den anden maatte paa grund af sygdom forlade prøven.

Til den høiere lærerprøve fremstilled sig 28 elever og 8 privatister, hvoraf 6 studenter. Af eleverne bestod 3 ikke prøven og en trak sig tilbage. Af de 6 studenter

Fullt Navn.	Hjemstavn.	Fødested. Fødselsdag.	Norsk stil.	Skriftlige opgaver.				Kristendoms-kundskab.	Norsk og oldnorsk.	Historie.	Geografi.	Naturkundskab.	Regning og rumlære.	Skrivning.	Frihaandstegning.	Haandarbejde.	Musik (teori).	Gymnastik (instruktion).	Pædagogik.	Praktisk lærerdigtigheder.	Sangstemme.	Øre for musik.	Brugen af et musikalsk instrument.		Gymnastik.	Kyndighed i havedyrkning.	Anmerkninger.
				af historisk indhold.	henret fra geografi og naturkundskab.	i tal- og bogstavregning.	i konstruktionstegning og rumlære.																mindre sikkert	ingen			
1 Andersen, Asta Margit .	Larvik.	Larvik. 21—8—84.	g	g	g	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	g	g	mg	mg	g	mg	g	god	mindre sikkert	salmod. nogen	ingen	adskill.		Elever: Tildelt lærervidnesbyrd	
2 Dyring, Dagny Margrethe Caspara	Holmestrand.	V. Bærum 8—2—84.	an	g	an	an	mg	mg	g	mg	mg	mg	g	g	g	mg	g	mg	g	behagelig	sikkert	orgel megen	megen	adskill.		do.	
3 Eriksen, Hedvig . . .	Nøterø.	Nøterø 20—1—82.	an	g	an	mg	g	g	an	g	g	mg	g	mg	mg	mg	g	g	g	god	sikkert	orgel megen	adskill.	nogen		do.	
4 Eriksen, Kristian Bjønness	Nøterø.	Nøterø. 24—3—84.	an	g	g	mg	mg	g	an	an	g	g	mg	g	mg	g	g	mg	g	god	sikkert	orgel megen fiolin nogen	adskill.	adskill.		do.	
5 Glittum, Lars Olsen . .	Bamle.	Bamle 16—2—83.	an	g	g	mg	mg	g	an	g	mg	mg	g	g	mg	g	mg	g	g	ubrugbar	mindre sikkert	salmod. nogen	megen	adskill.		do.	
6 Gulbrandsen, Gudrun Ingertha	Horten.	Horten 31—12—83.	an	g	g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	god	sikkert	salmod. nogen	megen	nogen		do.	
7 Hagestad, Asbjørn . . .	Sandsvær	Sandsvær 31—3—83.	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	mg	g	g	mg	g	mg	mg	god	godt	salmod. nogen	adskill.	adskill.		do.	
8 Hagness, Aagot Sofie . .	Sandefjord.	Sandefjord 22—2—83.	an	g	g	g	g	g	g	mg	g	mg	mg	g	mg	mg	g	mg	mg	klar og smuk god. fyldig	sikkert	fiolin nogen	adskill.	nogen		do.	
9 Haslund, Johanne Helene Conradi.	Stavanger.	Fianaranzo 29—6—83.	an	g	an	an	an	g	g	g	g	g	g	an	g	g	g	mg	mg	god.	sikkert	orgel ringe	nogen	adskill.		do.	
10 Hauge, Thorleif Paulsen	Drammen.	Drammen 20—5—83.	g	g	g	an	an	g	g	mg	mg	g	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	kraftig	sikkert	orgel nogen	særd. megen	adskill.		do.	
11 Hvitingen, Anna Katrine	Sandsvær.	Sandsvær 26—12—82.	an	g	g	g	an	mg	g	mg	g	g	mg	mg	an	g	mg	mg	mg	god, smuk	sikkert	salmod. adskill.	megen	adskill.		do.	
12 Kofoed, Martha Nathalie	Porsgrund.	Gjerpen 1—6—84.	g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	g	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	klar	sikkert	orgel megen	megen	adskill.		do.	
13 Lommerud, Olaf . . .	Hof (Solør)	Hof 16—1—76.	mg	g	g	g	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	an	g	mg	mg	g	mg	god	godt	salmod. nogen	megen	megen		do.	
14 Messel, Ingolf Martin Jaschke	Kristiania.	Kristiania 8—3—82.	an	an	g	an	mg	g	g	mg	an	mg	mg	an	mg	mg	mg	mg	g	god	sikkert	orgel nogen	særd. megen	adskill.		do.	
15 Myrland, Louise Eline . .	Hedrum.	Bamle 3—3—84.	g	g	g	g	an	g	g	mg	mg	mg	mg	g	mg	mg	g	mg	mg	god	godt	salmod. nogen	nogen	adskill.		do.	
16 Nilsen, Marie Nicoline . .	Drammen.	Drammen 6—8—84.	an	g	g	mg	mg	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	mg	g	mg	mg	mg	god noksaa kraftig	godt	salmod. nogen	adskill.	adskill.		do.	
17 Nielsen, Petra Lange . . .	Gulen.	Avaldsnæs 29—5—84.	g	g	g	mg	an	mg	mg	g	g	mg	mg	an	an	an	g	mg	g	ubrugbar	mindre sikkert	salmod. nogen	adskill.	nogen		do.	
18 Olausen, Hansine Olava.	Holmestrand.	Holmestrand 17—11—84.	an	an	an	mg	an	mg	g	g	an	g	mg	g	an	g	g	mg	g	ubrugbar	noget usikker	salmod. nogen	megen	nogen		do.	
19 Paulsen, Karl	Kristiania.	Fet 3—3—78.	an	an	mg	an	an	g	g	g	mg	g	mg	mg	g	g	mg	mg	g	kraftig og fyldig smuk	sikkert	salmod. megen	særd. megen	adskill.	nogen		do.
20 Paulsen, Otto	Kristiania.	Fet 19—2—76.	an	g	g	an	g	g	g	mg	g	mg	g	g	g	mg	mg	mg	mg	god	sikkert	orgel adskillig	adskill.	adskill.		do.	
21 Risting, Ragna Theodora Smith	Sandefjord.	l. Holmedal 29—3—84.	an	g	g	an	an	mg	mg	mg	g	g	mg	g	an	g	mg	g	mg	god	sikkert	orgel adskillig	adskill.	adskill.		do.	
22 Rollag, Halvor	Botne.	Tinn 8—12—82.	an	g	an	an	g	mg	g	mg	mg	mg	mg	g	mg	mg	g	g	mg	kraftig	godt	fiolin nogen	adskill.	megen		do.	
23 Salhus, Anton Nilsen . . .	Hammer.	Hammer 21—7—84.	an	an	g	mg	g	mg	g	mg	g	mg	mg	an	an	g	g	g	g	god	sikkert	fiolin adskillig	nogen	nogen		do.	
24 Utengen, Jørgen	Lier.	Lier 24—9—83.	an	g	g	mg	mg	mg	mg	mg	g	mg	mg	an	g	mg	mg	mg	g	god	godt	fiolin adskillig	megen	adskill.		do.	
Privatister:																											
25 Ellefsen, Othar	Kristiania.	Hollen 23—3—82.						an					g	g	g	g	an	g	g	god	godt	fiolin nogen	adskill.	nogen		frif. artiumsvdnesbyrd	
26 Rasch, Charles Otto . . .	Fredrikshald.	Fredrikshald 11—5—82.						g					an	g	g	mg	g	mg	mg	god	sikkert	orgel nogen	adskill.	nogen		do.	
27 Walstad, Olga	Drammen.	Drammen 6—1—82.	an	g	g	mg	g	mg	g	mg	mg	mg	mg	g	mg	mg	mg	mg	mg	smuk	godt	salmod. adskill.	adskill.	adskill.		do.	

bestod i ikke prøven i kristendomskundskab og 3 undlod at fremlægge tegneprøver. Iøvrigt henvises til aftrykket af examensprotokollen.

I forbindelse med højere lærerprøve holdtes afgangsprøve for 2. klasse. Samtlige bestod prøven.

Fra 23—28. juni holdtes en skriftlig aarsprøve for 1. og 2. klasse i norsk, regning og rumlære, og historie (kun 1. kl.).

Derefter opflyttedes samtlige elever i 1. og 2. klasse.

VII. SKOLENS BIBLIOTEK OG SAMLINGER.

Følgende bøger og læremidler er erhvervet i aarets løb. (De med * betegnede er gaver.)

Teologi og religion.

Færden: Det gamle testament.

Skat Petersen: Brevet til romerne.

Jensen: Tanker og opgaver.

Fasting: Lignelser.

Luthersk Kirketidende.

Norsk theologisk tidsskrift.

Skjønreligøse litteratur.

Collin: Bjørnson.

Lie: Ulfvungerne.

B. Washington: Op af slavestand.

Banditz: Komædie paa Kronborg.

Lie: Judit.

» Et særsyn.

Lagerløf: Jerusalem.

Scheffel: Ekkehard.

Aubert: Dage som svandt.

Erckmann-Chatrian: En rekrut.
 Anrud: Sidsel Sidserk.
 Garborg: Fra Kolbotnen.
 Croly: Salatiel.
 Blicher-Clausen: Farbror Frans.
 Madsen: Billedkunsten.
 Sienkiewicz: Uden fæste.
 Vislie: Trollringar.
 Nesse: Elsk og yrkje.
 Seland: Høgsumar.
 Sinding-Larsen: Olaves Pedersens viser.
 Heiberg: Vaudeviller.
 Garborg: Haugtussa 15 exempl.
 » Fjellluft.
 Vinje: Digt og prosaskrifter.

Historie og geografi.

Hedemarkens amt.
 Historisk tidsskrift.
 Lister og Mandals amt.
 Haffner: Bogen om Norge.
 Burchardt: Renaissancen.
 Bang: Latinskoleliv.
 *Raabe: Lærebog i Norges historie.
 *Sandberg: Kjøbstaden Moss.
 *Olsen: Fra det gamle Moss.

Naturfag.

Ellinger: Naturen og dens kræfter.
 Møller: Dyrenes liv.

Pædagogik og skolebøger.

Rolfsen: Læsebog.
 Bergemann: Lehrbuch der pädag. Psychologie.
 Skolebladet.

- A a s e n : Norsk ordbog.
 Norsk skoletidende.
 L e k b o k .
 S k a r d : Ordlista.
 J a c o b s e n : Pattedyrene.
 L a r s e n : Naturhistorie.
 Annaler.
 Vor ungdom.
 *H æ g s t a d og T o r p : Gamalnorsk.
 *I v e r s e n : Stiløvelser.
 *J o h a n n e s e n : Regnebog.
 *H ø r v e n : Lærebog i bogholderi.

M u s i k .

- K o p p a n g : Sangbog 6 exempl.
 15 nationale danse.
 L a n g e : Etuder for fiolin.
 W i n g e : Barnesange.
 *S ø r a a s : Religiøse korsange.
 *K o b b e r s t a d : Skolesang.
 *M o og T h u : Sangbog.

S k r i f t e r a f b l a n d e t i n d h o l d .

- Folkebladet.
 Stortingstidende.
 Salmonsens konversations-lexikon.
 Syn og segn.
 For kirke og kultur.
 Kringsjaa.
 *B j e r k n e s : Landøkonomisk samvirke.
 *A f h o l d s v e n n e r n e s a a r b o g .
 *K o n g e r i g e t N o r g e s g r u n d l o v .
 *H o m e e d u c a t i o n B u l l e t i n .
 *K a t a l o g o v e r f o l k e b o g s a m l i n g e r .
-

Traadløs-telegraf-apparat.

Biblioteket har været godt benyttet. Læsereværelset benyttedes mindre. Eleverne finder ikke tid til at opholde sig der.

VIII ALMINDELIGE BEMERKNINGER.

Skolens bygninger er nu i fuld stand, naar undtages at varmeapparatet i selve skolebygningen fremdeles virker utilfredsstillende. Bygningernes værdi kan anslaaes til kr. 150,000, inventarets til kr. 8000, bibliotekets og samlingernes til kr. 6000.

Elevernes, flid og opførsel har været rosværdig, men de har lidt under overanstrengelse (se ovf.).

Ligesom tidligere har eleverne og lærerne været sammen til beskedne «feste» og sammenkomster, hvor man har underholdt hinanden oplæsning, musik, optog o. l.

Eleverne, som danner en forening, har hos Brødrene Hals kjøbt et brugt, men endnu godt flygel til 800 kroner, som skal afbetales med 100 kroner aarlig. Tildels for at skaffe penge hertil har eleverne i vinterens løb givet en koncert under adjunkt Coucherons ledelse, med oplæsning, hvor ogsaa rektoren medvirked. Det antages at de adspredelser som paa denne maade skaffes eleverne, skjönt de naturligvis tager nogen tid, alligevel er heldige. De skaffer dem en temmelig nødvendig oplivelse, fremmer kammeratsligheden og virker i flere henseender kultiverende. De ophører forresten allerede i begyndelsen af marts.

Ogsaa fremmede har i aarets løb holdt foredrag paa skolen, saaledes dr. Aars om pædagogisk psykologi, kaptein Seeberg om livredning, lærer Tønne om afhold, pastor Hognestad om Garborg.

Skolens læge har udtalt følgende om sundhedsstilstanden m. m.:

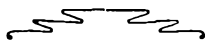
«Sundhedsstilstanden har i skoleaaret været jevnt god. Ingen alvorlige sygdomme har forekommet. Efter jul har der som sedvanlig været en stor mængde hovedpine paa grund af examenslæsningen; denne hovedpine har jeg altid — og med stort held — behandlet med massage; jeg tør sige, at mindst to af dem der iaar tog

afgangsexamen, ikke havde kunnet fuldende denne hvis de ikke havde faaet denne behandling. Hovedpinen var iaar omtrent ligelig fordelt mellem den gamle afgangsklasse og den nye 2den klasse; de forhaabninger, som man havde til at den nye ordning ikke skulde overanstrengre eleverne i den grad som den gamle, har efter dette skoleaar at dømme, vist sig at være bleven sørgelig skuffede. Eleverne i 2den klasse har været ligesaa meget overbebyrdede med læsning og hjemmearbejde som eleverne i den gamle afgangsklasse. Foruden 5—6 timers aandsarbejde paa lærerskolen om formiddagen har de gennemsnitlig mindst ligesaa meget arbejde hjemme om eftermiddagen; og dette er en arbejdstid, der langt overstiger det tilladeliges grændser for unge mennesker. Mange af eleverne kommer i de 3—4 sidste maaneder før examen ikke mere ud i luften end den tid hvori de gaar mellem sine hjem, lærerskolen og sine spisekvarterer; under saadanne forhold maa jo selv de enkleste krav til hygiene sættes tilside.

Eleverne har gennemgaaende meget gode logiser; de allerfleste spiser sin middag ude i forskellige spisekvarterer; frokost og aften holder de sig i almindelighed selv med.

Jeg har iaar, ligesom hvert aar tidligere, holdt et par populære foredrag for eleverne i deres skolesamfund, saaledes om «tuberculose og renlighed» med uddeling af dr. Klaus Hansens brochure om tuberculosen.»

Skoleraadet har havt 11 møder i aarets løb.

IX. SKOLENS REGNSKAB.

1904]

Skolens regnskab.

A. Udgifter.

1.	Lønninger:		
	a. Lønninger for faste lærere ..	kr. 17375,00	
	b. do. for timelærere »	1083,31	
	c. Andre lønninger »	1000,00	
			kr. 19458,31
2.	Bibliotek, samlinger og læremidler	»	617,90
3.	Stipendier	»	1900,00
4.	Bygningers reparation og vedligeholdelse	»	2079,68
5.	Skatter og afgifter	»	764,29
6.	Andre udgifter	»	8765,61
			kr. 33585,79

B. Indtægter.

1.	Tilfældige indtægter		kr. 248,00
2.	Tilskud af offentlige midler »		36070,00

kr. 36318,00